

САНА ОЛОХ

ХАҔЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

● 29 (7102) ● 1991 сыл. Кулун тутар 5 күнэ. Онуорундук ● Санаата 8 харчы

РСФСР народнай депутаттарынын көрсүһүү

Илэрээ күн бийиги оройуонмутун хабар уокурутарган РСФСР народнай депутаттара ССКП КК социальнай-экономическай отделын сэбиэдиссэйи А. В. ВЛАСОВ, Саха ССР министрэ П. С. ИВАНОВ оройуон быйбардааччыларын кытары көрсүһүүлэрэ буолан ааста. Кинилэр депутат быйытынан ыһыныт үлэлэрин туһунан отчуоттаатылар, мустубут дьон ыйытыларыгар экиэттээтилэр, этинлэрин иһиттилэр. Биир итинник көрсүһүү, эрдэ болдьооммутун курдук, оройуон кинигэр буолаа.

А. В. Власов быйбардааччыларын туруорсууларын, этинлэрин олоххо илэрингэ сыл устата чопчу тугу онорбутун билиһиннэрдэ. Холобур, Кыһыл Сыыр — Мирэй газопроводун тутуута сабалана эрэрин, сотору Бүдүү уонна Уоһоо Бүлүү оройуоннарын аэлектрэнергиянан хааччылаах таабын иһиттибит. Оттон Лена өрүс илин эгэринээри оройуоннар проблемаларын туһунан этэрин депутат, чуолана, таһынан хааччыны бөрүрүөһа үөрэттэлэн эрэрин бэлэттир. Быйыл специалисттар газопроводу өрүс нөгүө таһаары хайдах буолуохтаабын, төһө үлэ-харчыга наадыйарын чуолкайдыхтаахтар эбит. «Мин санаабар, — диир А. В. Власов, — бу бөлөх оройуоннары таһынан хааччыны калэр сылларга биир саамай улахан сорун быйытынан быһаарылыахтаах». Оттон уунан хааччыныга бийиги истабилэ сымдарытыттан атыны туту да элпэтэ. Оройуоннарга олохтоох тутуу индустриятан бааһыттарын эмиэ уустуктардаах дьитэ. Уолсайынан, сага объектары, чуолана, социальтыт объектары (балыһалары, детсадтары, оскуолалары, о. д. а.) тутуу урукку курдук Москвага Госплан тутуу этэринин быһаарыллара тохтоото, диир кини. «Мин урукку дуоһунаспар үлэлиир кэмэр манна кимтэр да тутулууга суох үбү-харчыны быһаччы аныыр кыахтаах этим. Билигин, республикалар суверенитеты ылбыттарынан да сибээстэн, балаһыаньа уларыта — манньк бопуруостар, сүрүннээн, мнэстэбэ быһаарыллар буолулар», — дьитэ. Кырдыһа, билигин ханьы да депутат уруукулуу тугу эрэ хантан эрэ быһа тутан уокурутар бээрэра ыһаадыбат, онук сатамьат даадыт. Депутат быйбардааччылар этинлэрин, көрдөһүүлэрин туруорсууга калэр да өртүгэр күүһүмкүлэрим баарынан үлэлиим диир эрэннэрэ.

Саалгы кини дойду экономикай балаһыаньагыгар уонна политическай быйыта-майгыга тохтоото. Истэбээкэ эттэххэ, дьитэ А. В. Власов, экономикада билигин кризис эрэ буолбакка, улахан иэдээн тахсар тутула үөскээтэ. Ханьык ба-

даруулаха государствода промышленнай производствэ 2 бырыһыан намтаһына олус ыарахан содуллараах буолар. Бу көрдөрүү дойду үрдүнэн быйырын 1,2 бырыһыан, оттон быйыл тохсуньыта 4,3 бырыһыан таһына барда. Тохсуньыта 3 млрд. солк. бордодуекуйа ситэ отчуолубата. Ордук улахан охсууну чопчкк промышленность ылла. Холобур, быйырын бу салаага 16 млрд. солк. бордодуекуйа отчуоллуту буолуларын, быйыл 2,5 млрд. солк. эрэ кирби ыллылар күүтүлэр. Ас-уөл рыногар даады балаһыаньа, депутат этэринэн, быстар мөлтох. Дойду Президентэ бу күнүртэн сабалана экономикада кытаанах дьаһаллары ылахтаах. Ол курдук, «мас солкуобай» дьитэ хобдох ааты ылбыт советская харчы атастаһакка (конверсияда) турар кыабын сыл устата дойду иһигэр, онтон салгыгы тас дойдuları кытта сымьанга улаатыннарына соруга турар. Билигин дьогитто, сберкнижаларга сытар харчыны таһынан, табаарга толук буола илин 200 млрд. солк. баар. Бу «итин» харчыны сувалык эртингэ киллэрэр наадата тирээтэ. Онуоха табаар рыногы кэгэтинин сэртэ олорор дьитэ рыногы илэртин, нолуоктары, кредиттэри уларытыт. о. д. а. бэлэттээр. Розничная сыаналар улаатыахтаахтар. Ол эрэри, де, тутаньыт этэринэн, дьон мантан олус дыккинээ суохтаах. Дьон күнэ, нэртэ наадыйар табаардарын сыагага үрдэтинин уйувар сымьат, ыл, даады дохуопунутугар эбит үп. харчы көрөр былаан баар эбит. Ити көрмөтө, арааһа, республикаларынан тус-туска олохторо буолуо. Ол эрэри бу дьаһаллар санаа хоту олоххо кирсэн көдүүүү биэрэхтэрэ дьитэ эрэннэрэр ыарахан. Билигин бара турар «сокуоннар сэрпэлэрэ», кини кытта хабырыһымы мэйидээбэтэр.

Народнай депутаттыт П. С. Иванов үлэтин быйбардааччылар быйлэхтээр буолуохтаахтар. Быйырын кэлэн ону эмиэ көпсөөбитэ. Парламент илэжин быйытынан иһиһытэр үлэтин не хоһоно кини. Билэрбит курдук, РСФСР народнай депутаттары и-

нис сьенэ тыа сириг са. йынарыгы программатын ыһыан турар. Ону ырытан онорууга депутаттыт активнайдык кытыбыста. Кини Мугудайга оскуола тутуутун. Мындааһа — Хахыах суолун онорторуу курдук депутаткай накартардаах. Ону тэгэ быйбардааччылары т та илэрбит 125 араас этини билигтан сымдар эбит. Олору толорууга эмиэ үлэлиир. Ол эрэри, бэйлэ этэринин, депутат, өскөтүн кини Верховнай Совет илэтинэ буоллабына, саамай улахан болгомотун бириднэлэн накартарга толорууга буолбагы, парламенга быйбардааччыларын итириэтэрин илин охсуууга ууруохтаах. Бу кэлэ сымдар биир саамай улахан соруга дьитэ РСФСР Конституциятын бырайыагар быйбардааччыларын санаатын исти эбит. Биллэрин курдук, Россия народнай депутаттары буолуары турар үпүс сьелэттирэр бу ураты суолатаах болуруос дьүүлэ туруога.

Депутаттар мустубут дьон элбэх ыйытылары, гар эппиттээтилэр. Олорто эппиттээн А. В. Власов Коммунистическай партия бэйлэти Кини Комитетин аспыт идену. Мун кинигтан политическай охсуууга ордук иккэһинээхтик кирсэн эрэриг тоһордолоон бэлэтэ, тээтэ. Дойду олорун манньк уустук кэмгэр партия тула түмүгү улаатан иһэр. Партиятан көнүл өртүнэн таһымы элбэх эттэ. Ол эрэри партия эккэтигэр кини идеяларыгар бэринилээх дьон кирсэн эрэллэрэ бэлэ. Коммунистар партиялара быйлымыр - көнүлүр оруолун онунан хаалларар илин турууларга бэлэм, дьитэ Кини Комитет илэтинэ. «Эи Кини Комитетка биири, оттон Верховнай Советка атыны этэтин. Ол иһин сэмэлэмитин буолбатах дуо?» дьитэ ыйытымыга кини ардыах тыһыан быйаччы эппиттээтэ: «Мин политическай охсуууга чыһиньидик кирсэн хотторбуеум. Онуоха, билэи турар, ханьы да сэмэни ылаахпын табылыбата». Атын бопуруоска эппиттиригэр кини дойду политическай систематын сууларынга, социалистическай государствоны төрдүттэн суох онорууга ырааха дьитэ толкуйдэмьит куорбаллыыр үлэ бара турарын адынна. «Программа 500» да ылан көрдөххө, дьитэ, бу Якинской айбатах докумуона капитализм дойдуларыгар отчуоллудуу сүһэн ыһы, дьитэ иһи.

Ыйытымыга эппиттээн П. С. Иванов кыластык

Россия парламенын састабын билиһиннэрдэ. Манна 30-тан тахса араас бөлөхтөр бааллар. Омос көрүүгэ, баһыгар үгүстэрэ (1060 депутаттан 900-тон тахса кини) коммунистар эбит. Ол гынан баран демократическай дьитэ ааттанар күүстөр олус тарсаһынаахтарын, түмсүүлээхтерин бэлэтир. Оттон мин биир санаалаахтарым, диир кини, үкүстөр мнэстэбэ бэйим курдук түбүктээх, эппиттээх үлэбэ баттата сымдар дьитэ, ол иһин наадалаах кэмгэ куусуутун түмэрбит уустук буоллаччы. «Республикада районнай коэффициеннар тодо тэһинмэттэриг?» дьитэ ыйытымыга депутат манньк эппиттээтэ: «Бу бопуруос туруорсулар. Быйырын ахсынньыга В. Н. Ельцигэ аадырыстаан депутаткай ыйытык огорон этин киллэрбитим. Онуоха иһин көрүөхтү дьитэ эрэннэрим баар».

Саха ССР суверенитетэ баччаанга дьитэ Союзка да, Россияга да биэргэттиллэ илин эбит. Ол тоһото чуолкайдык билибит курдук. Арааһа, диир Прокотий Семенович, Россия билигин отчуолла сымдар сага Союзнай дуогабарга илин баттаатымына эрэ ити биэргэтиэ. Ол эрэри суверенитеты ыһыны түмүгэр республика экономикай балаһыаньыта биллэрдики тубуста. Онуоха быйыл Саха сириг правительствотыгар алмаас уонна көмүс сырьетун иһин 1,5 млрд. солк. үп бэриллибитин да холобурдуохха сөн. Суверенитет да баар буолан, бу күнүртэ Саха ССР Верховнай Советэ бас билин туһунан сокуону ыһынаадыт. Депутаттан бурдугу аһылына анаан үүннэрин көскили ыйытытлар. Омо бэриллибит эппиттэн өйдөөтөххө, бу садалаһыны министрство бары өртүнэн өйүүр эбит. Быйыл сэмэ бурдуугаах хаһаайыстыбалар ыһыны кэгэтиэхтээтэр. Ону тэгэ 4—5 сөн. хоһока бурдугу илэлиэр сага техника туруорсаллар үпү. Ити гынан баран бэйэ үүннэрбит бурдууга аһылыктыгар биллэр-көстөр өлүүнү ыһыа ыраах быйылаах.

Депутаттар бу көрсүһүүтэ иһинэн да атын ыйытыларга эппиттээтилэр. Ол кинигтан быйбардааччылар сорох болуруостарга депутаттарга туһаайан чопчу этинлэри киллэрдилэр, оттон да атын санаалары эттилэр. Барыта 10 кини тыл эттэ. Отчуоттар түмүктэринин уураах ыһылына.

П. ПОПОВ.

«Быйыл «сарданалар» күһүөттүлэр, эдэбэ иһитилэр ааһытылар», — дьитэ кэлэтинин өтөрдөөгүтэ Мырылаада сымдар истибиттээриг. Солко эппиттэр эбит — кинилэр аспыт сыл түмүгүн оройуоннарым социалистическай куоталаһына бастаатылар.

«Сарданга» ыһынык ферма коллектива өрдөөгүттэн да кинигин биллэр. Ол өссө оройуонга биир бастакынан иһит тыһыанчалаах кирбинин ылбыт Анна Львова Сергейга старшайдырын сьаагтан ата. Коллектив сайылыга — очоттоо Тайга. Бу үүттүганаах сайылыкка үлэлээн үгүс дьон ааһырытара, чинэ, нэ тиксэбиттэрэ.

Билигин кинилэр утуо ааттары ыччаттар салгытылар. Коллектив Уруккута буолбатах. Манна, аныгы олох сиринэн, арендатордар баһылыктар. Старшайдар Василий Хомподоев — төртүт олохтоох ыччак, Механизатор идэлээх. Кас да сыл хоһуу үлэлигэр, сийлэскэ сымдар баран, аны фермага, буолаары буолан старшайнан аһыан, үлэлиир. Ферма алта маннькысыттах. Ону тэгэ иста, тийэр-таһар үлэлэри толорор өссө түөрт үлэлигээх. Билигин тутуах дьон — кинилэр. Тоһо дьитээх, ферма сыл тахсар отто тийлэтин кинилэр быһаарыллар. Быйлыгы иста, тыкка 200-кэнэ тоһо отунан сыл тахсыахтара. Эбит аһылыгы онороччу А. А. Сергеев, Фуранир В. И. Собанин сыйыны бостуук буола түһэллэр. Ферма үлэтин иһинин, айыны-мнэ дьеллэтэр.

Ыһыныксыттар хаһые да сылларын олохтоотук үлэлиилэрэ эмиэ бэлэ. Урут эргингэ уонна олох-дьаһах өһөтүгэр үлэли сымдар кэлбит В. И. Полома, М. А. Иванова маннькысыттабыттар уһу сымгар барыт. Оттон А. В. Савинна, Т. Г. Собанина ханна да халбаһабаһа үлэлиилэр, опытырдылар. Кинилэр — коллектив кэм туттар дьоннор. Холобур, Татьяна Гаврильевна Собанина быйырын ыһабын ахсыттан 2900 кг уруг илэни дьитэ билиттэ.

Сыл түмүгэр «сарданалар» ыһах ахсыттан 2423 кг үтү ытылар. Буолааннарын 27 бырыһыан куотардылар. Иккэ тыһыанчалаах кирбинин маннькысыттар бары аһардылар. Аны бу 117 ыһахтаах коллектив отделеһе сыла онорбут үтүтүн 48 бырыһыаньы соһотуун бэрбитэ да эдэбэ этэр. Урукку сылларга курдук маннькысыкка иһирэй өлүүтэ суох.

Үлэбэ хардарыта ырдэбилээх, табаарыстыы сымдар баар буолбутугар совхоз отделение өртүттэн кыһаамы эмиэ эдэбэ быһаарыт. Бэйэни дьаһаһыга, үбүлэһиэ киринтэн алын үлэ коллективтарыгар

ыһады, нөгүлү бэрин көпсөөбит. Улахан бырааттар отделеһеларга бэйэлэригэр бэриллибиттэр. Биллэн турар, орто сүһүөх садалааччылар, специалисттар үлэлигэрэ ордук чуластар. Онон да баһа сүөсүһүттэр үлэлиир, олорор усулуобуйаларын тэрийиэ боччумнаах сонун садалаһынар олоххо түргэник киирбиттэр. Ол курдук, коллективнай дуогабарга киллэрэн турар, маннькысыттарга иккэли тоһо от босхо бэриллэрэ көрүлүбүт. Онук чэпчэтин бириэмийлээһингэ эмиэ туттулар. Аны нуорма от сүөсүһүт кэтэххэ төһө сүбүлээбитин тутулууга суох, сүөһүтүгэр барытыгар толору бэриллэр олохтооту. Сүөһү иһиттэ наадыйар буоллахтарына, бастабы уочарат атылаһаллар. Оту, маһы тийэни бэрин туһунан ата да барыллыбат, толору хааччылаахтар. Ыһыныксыттарга сыла 1,5 центнер үтү босхо бэриллэр. Манна быйырын экистэбээри армы сымдар армылатан ылбыттар. Бу өгөдөрү бийиги кэспир «Сарданга» фермабыт дьитэ бары туһанылар. Холобур, алта маннькысыт быйырын 9 центнер үтүтэрин армылаһан туһаммыттар. Ыһыныксыт Т. Г. Собанина да дьитэ дьитэ тутулуһа. Ол ороскуотун аһарын совхоз уйуһа.

Иһирэй өлүүтүн суох онорор сымалар көрүлэһин ньымалара туттуллубуттар. «Сарданалар» өлүү суох буолан уонна үүһээ былааннарын аһараннар иккэ убаһанан, иккэ иһирэйиан бириэмийлээмиттэр. Иккэ тыһыанчалаах кирбинин аһарыттарга совхоз 1000-лымы солк. көрбүт. Ол «сарданалар» бары маннькысыттарыгар тиксэбит. Сыл устата ыһах ахсыттан 83 тыһ. солк. үлэстибит, ол иһигэр бастык маннькысыттарга 10 тыһ. солк. ордугу аахсытыттар.

Коллектив быйылы дуогабарын онгостон, илин баттаһан олорор. Сыл устата ыһах ахсыттан 2300 кг үтү ыһахтаахтыт. Тыһа хаһаайыстыбатын бордодуулары ончуллар сымалара 30 бырыһыан үрдэтилинэ. Иһирэй тыһынаах ыһыны, иһитин көрүлэһин ньымалара өссө тупсарылаһылар, натуралан (иһирэйиан, үтүтүнэн) төлөбүрдэр эппэ умнуладубатылар.

Сүөсүһүттэр өрдөһү туруорсуулар — сага хоту тутуу — быйыл олоххо дьитэ киирэр буолбут. Быйырын фермага трактор бэриллибит. Тракторист сүрүн үлэтин таһынан сүөсүһүттэргэ босхо мууһу, маһы, оту тийэни иһин төлөбүрү совхозтан аахсар эбит. Онон арендатордар совхоз кыһаахта хардарыта бастаах усулуобуйа үлэлиһиннэрэ иһинин сымга кэгээн иһэр.

Оройуон Советыгар эһи быйбар

Оройуоннаады быйбар комиссета «Саха ССР олохтоох Советтарын народнай депутаттары быйбардарын туһунан» Саха ССР Сокуонун 54-с ыстатыһагыгар олоһурун, оройуон Советын 24 № дьах Вахынаады быйбардыр уокурутар барыт народнай депутат онуугар народнай депутат быйбарын 1991 с. кулун тутар 31 күнүгэр ыһагыга быһаарлаа.

Оройуоннаады быйбар комиссета.

САЙДЫ САБАҒЫН САҒАЛЫ УЛЭ,

Барытын киһи туһугар онгоруохха

Ааспыт сылга оройуон совхозтара, государство улахан көмөгүгэр тирээрин, балачча ыһаардылар. Ол курдук, 23 мөл. солк. сууда сотуллубута, дифференцированной надбавканы дахтаран 63,5 мөл. солк. ылымлыбыта. Ошон хас бирдии рабочай ыйдаагы орто хамнаа 513 солк. тэкснэстэ. Кызыматтарга, кырды-дэстарга, балыһаларга, оҕо төрүттөлөрүгэр, олохтоок Советтарга үбүнэн көмө да лаппа улаатта.

ОАПХ үрдүнэн сүрүн фондолары туһаныы бьлаава ички төгүл улаатта. Ол иһигэр тутар-тыгар үлэлэр 2,5 төгүл аһара толорудлубуттара. Совхозтарга 6 хотон, 3 сай-Иылык, 5 гараж, биэр телятник, уопсайа 300 миэстэлээх үс кулууп, дьон олорор 50 квартиралара, ички балыһа үлэбэ киллэриллибиттэрэ. Биһиги оройуонмутугар аһар-дас биэр сылга дьон оло-рор уонна үлэлиир усу-луобуйаларын тупсарыыга хаһан да иччэ үлэбэ тутуу ытылла илгэ. Ону таһынан Нуотара учаастагар баанньык, 20 миэстэлээх остолобуой, Эрлик Эрнэтин аатынан совхозка 450 точкалаах АТС, Болгоно Тынгээкэр Суусуьут дьыта тутулу-буттара, 4,5 км усталаах суол оҕоһуллубута. Оройуон 11 кыраы учаастактарын сайыннарыыга 2,5 мөл. солк. үл көрүллүбүтэ барыта туһанылыына. Быйыл республика үрдүнэн кыра учаастактары сайыннарыыга 164 мөл. солк. көрүллүбүтүтөн биһиги оройуонга төһөнү биэрэллэрэ чуолкайдана илик.

Кыра производственной учаастактарга дьон оло-рор уонна үлэлиир усулуобуйаларын тупсарыыга сорох үлэлэр ытыллаллар. Холобур «Чурапчы» совхоз Улахан Күүлэбэи производственной учаастагар ааспыт сылга 89 тыһ. солк. үлэ ытыллыбыта. Ол иһиттэн 60 тыһ. солк. республикатаады бюджеттан, 29 тыһ. солк. совхоз бээрбүтэ. Ити түмүгэр түөрт уонна икки квартиралаах оло-рор дьы үлэбэ киллэриллибитэ. «Бахсы» совхоз Толоон-ноогу отделеннетыгар социальная тутуулар ба-лаача ытылынылар. Ол тынан баран манна теле-фон точкалары олус абы-яхтар, почта сырыыта молтох. Ити бопуруос-тары быһаарыыга билгини совхоз директора Н. Н. Попов ылсан. Үлэлиир, Халыйаха 21 дьыа көр-гөн, барыта 112 киһи оло-рор, икки учууга, алаах оскуола, фельдшерская акушерская пуун үлэ-лиилэр. Ол эрээри теле-фонуан сибээс суох, ра-дио сангарбат, суол оҕо-һуула ички. «Мугудай» совхоз Төлөйдөөгү отде-леннетыгар 100 төбөбө кыстык хотон, 100 сүөһү-гэ сабылын, 25 миэстэлээх гараж тутулдуохтаахтара кыаллыбата.

Коллективной дуогабар-дар мэдэн толорулар буолбатахтар. Үгүс ха-һаайыстыбалар олус хо-һутаан огостоллор. Ити ардук Карл Маркс ааты-нан, «Чурапчы», «Бахсы» совхозтарга сыһыаннаах. Аны түһэрсиллибит Дуо-габардар туолууларын көнүрүөлөөһүн ситэтэ суох. Холобур, «Чурап-чы» совхозка сүөһүлээх специализтарга 2 тонна от, сүөһүгэ суохтарга 12 кг эт бериллэхтээбэ то-лорудлубата. Карл Маркс аатынан совхозка дьыа туттар рабочайдарга пи-лорама уонна транспорт өнгөлөрүн 50 бырыһыан чөпчүтүллүбүтэ кыал-лыбата.

Быйылгы коллективной дуогабарга совхозтар ба-баларын үптэринэн чөп-чүтүлэри, көмөнү онго-руулар иһирдэ. «Мугудай» совхоз пенсияда тахсааччыларга 1000 солк. көмөнү онгорорго, дуога-бардаһан үөрэнэр студен-нарга стипендияларын үр-дэтэргэ быһаарда. Оттон Субуруускай аатынан сов-хоз орто оскуола кэнни-тэн производстоода тахсааччыларга 1000 солк. биэр биэрэмэлээх көмөнү биэрэргэ, кэтэхтэн үөр-нэр студенттарга сессия-ларын биэрэмэлэргэ ылга 150 солк. киһи көргөстө-рүгэр 200 солк. көмөлө-һөргө быһаарыына. Итин таһынан сүөһү иһиттэргэ 3 сылтан итэбэһэ суох үлэбэбиттэргэ түртүчү-чеснай, курортнай-спа-торнай путевкалар сыла-ларын совхоз уйунар буолла.

Государство албох кө-мөгүгэр тирээрин сүөһү иһиттэтин үлэлиитэри оло-рор уонна үлэлиир усулуобуйаларын тупса-рыыга, кыра производ-ственной учаастактары са-йыннарыыга, үлэ ветеран-дарыгар, кызыматтарга көмөнү онгорууга сорох үлэлэр бардылар. Ити саҕалааһынмытын иһикти-тин мүлчү тупсакка, баар не кыахтары таба туһана-ан сайыннарыах туттаахпыт.

Е. ВАСИЛЬЕВ,
АПХ үлэлиитэрин профсоюзун райкомун председатели.

**Бүгүн—
оройуонга
производство
бастыггарын
слета**

РЫНОК КӨРДӨВҮЛЭ УЛАХАН

Соторутааҕыта ОАПХ совета рынокка үлэлээһин сүрүн туһа-айыларын бигэртэтэ. Итинэн сибээстэн биһиги корреспондентыт С. Смирновка ОАПХ председате-ла С. И. Яковлева кытта көрсөн сорох түгэннэри чуолкайдатыр-гар көрдөстө.

— Спиридон Иванович, ОАПХ со-вета бу докумуону ыһаарыгар сү-рүннээн туохха олоһурда?

— Туох-ханнык иннинэ, оройуон рынокка сүрүн туһаайыларыгар ти-рээрибиттэ. Иккисинэн, дайду үр-дүнэн ылылар дьаһалларга. Холо-бур, рынокка киирүүнэн сибээстэн совхозтар госуларствода аһара ба-рыта сотулунна. Оройуонга сага коммерческой банк төрүлүнэ. Тыа хаһаайыстыбатын бородоуксуулатын оҕоһулар уонна атылаһыллар сыаналара үрдэттилер. Совхоз рабо-чайын орто хамнаа улаатта. Ааспыт сылга биэр үлэһиккэ 5983 солк. ти-сибит буолларына, быйыл, үлэ оҕо-рон таһаарыыта үрдүүр түбэтэтигар, өссө улаатар чинчилээх.

Былаан иннинэҕи сыл кирбиһи-риттэн тахсар. Ол өртүн ылар буол-лаха, оройуон совхозтара бары көр-дөрүлэрин тупсардылар. Үүтү, эти госуларствода туттарыы былааннара аһара толорудлулар. Бирдипи ыһахтан 1716 кг үүт ыһаа, госу-дарствода туттарылар сүөһү орто ыйааһына 333 кг тьэрдиллэнэ, эт 69 бырыһыана үрдүк уойуулаарынан туттарылыына. Көстөрүн нурдук, бо-родукусууаны албэтэргэ кыахтар суох буолбатахтар.

— Производствонь сайыннары формата араас. Итинэхэ оройуон ханнык хаймэханы туһубуоҕай?

— Бас билли госуларственной фор-матынан, ол эбэтэр, сүрүннээн, сов-хозтарынан үлэлиир ордуга мөккүө-рэ суох дии саныбын. Биһиги тыа-быт хаһаайыстыбатын приватиза-ция бойдон айылҕатынан да сөн тү-бөспөт, тардаһыан да собо суох. От-тон башынай хаһаайыстыбаларын сайыннарыыны утарбалыт, кыалла-рынан көмөлөһөбүт. Холобур, күн бү-гүн итинник бизс хаһаайыстыбалаах-пыт. Олор тусна сууда ылан туһа-нааллар, сүөһүлэниилэр, бурдугуан көмөлөстүбүт, бэйэбит балаасба-тыттан түөрт тракторы биэрдибит.

— Сир, сирн бас билли, сир ре-

формата. Бу туһунан мөккүөр, ой-дөмгөт элбэх.

— Сирн бас билли туһунан боппу-руоһу Саха ССР Верховнай Советын билгини буола турар сессията көрү-ө. Ол эрээри биһи өйдүүр наада: сир Советтар дьаһалларыгар берил-лэр. Онуоха ханнык да чаһынай бас билли туһунан кинээтин туруо суо-да дии саныбын. Сир бирдипиһи дьонго атылаһаммакка, уйун көмгө туһаныыга бериллэн сол. Ону эмнэ Советтар эрэ быһаарыахтара. Холо-бур, башынай хаһаайыстыбалара, бирдипилээн дьыа көргөттөр ылаал-лара тово саҕаныа суоҕай?

Билгини, баар балаһаммаһаларга олоһуран, олохтоох Советтар сиргэ инвентаризация ытыаллар. Сир бас-татаан совхозтарга берилли, онтон орпугун башынай хаһаайыстыбалара көмө, кэтэх хаһаайыстыбалар ыһах-тара дии саныбын.

— Сүрүн туһаайылыгарыгар тас дойдулары кытта экономической си-бээстэнни бийылгыттан киирэрэ бы-лааннар. Ол хайдах олохтоһуоҕай?

— Бэйэни үбүлэнигэ киирэр «кө-мгэ итингичи сибээс, коммерческой эр-гизн наадатын олох көрдөрдө. Ман-нык сыһыаны үөскэти өссө инниби-тигэр. Саҕалааһын быһымтынан рес-публика Госагропромун көкүө тыйах муоһун, сүөһү иһиттэн ылылар сырьелары (үөһүн, таалы) тас эр-гизнигэ таһаарыахтаахпыт. Ол оройуоннаагы эт-үүт комбинатын иннинэһилэрэ. Комбинат онгорор өгө-тө, уопсайынан, кэтиэхтээх. Оной комбинат иһинэн кыра предпритие курдугу тэрийи үлэлэткэхтээхтэр.

Совхозтар даҕаны ойгоһос произ-водстволары сайыннарар туһунан, ордуун сырьену астыыр, тагастыыр, өртүн толкуйдаур буолаулар. Манна хас бирдипилэрэ туена былааннаах-тар. Выһага, бородоуксууаны алба-тыни сиргэ тутан багарыы, астаа-һын, туһаныы туһунан толкуйдаур сол. Уруккү өртүгэр сырьену эрэ биэр олоһубут хаһаайыстыбаларга, төрүттөлөргө итин олохтуурга би-риэмэ наада. Онуоха сэмэй саҕалаа-һыннар бааллар. Адын сүбүөх про-изводственной подразделенеларга аренда салгы сайыннарылар. Ол көмгө бэйэни салайыныы, үбүлэни нурдук хаһаайынааһын бары өртү-тэра салгыи киирэн иһэллэрэ наада.

Тыа хаһаайыстыбатын бары салаа үлэлэригэр ыччат быһаарар күүһэ кэмэ суох. Кэли сыллар-га уолааттар Фермаларга хото смстан үлэлээн эрэл-лэр. Бу ордук арендага киирэн үлэлээһингэ кө-дүүстээх буолла.

Карл Маркс аатынан совхозка «Кулаадыма» ыччат сүөһүнү иһиттэ арендай биригээдэттигэр үгүстэрэ— эдэр дьон.

Симонка: арендай би-ригээдэ үлэһиттэра (ха-һаастан уга) Владимир Сибиряков, Николай Старостин уонна Григорий Макаров.

Т. Кардашевскай фотота.

СЫППАРАЛАР, ЧАХЧЫЛАР

● Оройуон совхозтара 17501 ыһах сүөһүлээхтэр, ол иһигэр 6059 ыһахтаах-тар, 11545 сылгылаахтар, ол иһигэр 6648 бизлээх-тэр.

● Ааспыт бизс сылга госуларствода 12279 тон-на эт (тымынаах ыһааһы-нынан), 45025 тонна үүт туттарылыына.

● Пятилетка устара 1895 тонна хортунуу, 739 тонна оһуруот аһа атылаһа. Ол иһигэр былааннаахмытыналар 95 тоннанан элбөх хортуну-уу туттарылыына. Оттон рекорднай үүнүү 1989 сыллааха ылымлыбыта, ити сыл госуларствова 586 тонна атылаһамыта. Иһиттэн 421 тонната Эр-лик Эрнэтин аатынан совхоз ирээтигэр тиксэр.

● Бизс сылга 13141 тонна бурдук валовой үүнүүтэ ылымна. Бы-лааннар 1988 уонна 1989 сылларга эрэ толорудлу-нулар. Ортохунан биэр тектарган 11,3 центнер үүнүү ылымна, ол иһи-гэр ити 1980 сылга 17,5, 1990 сылга 16 центнер этэ.

КЫЛААБЫНАЙА-БОҕО БАЗА

Ааспыт сылга оройуон промышленнай тэрээт-лэрин социалистической кыоталаһыларыгар бас-тыт, бөлөххө лесопункт коллектив кыайылаа-һын тахсыбыта. Ону кэннигэ үс сылга мате-риальной базаны бөбөр-төүүгө балачча үлэ ы-тылаһытынан, дьону үлэбэ аттаран туруоруу-тун да тэрээһин үлэлэр саһаахото тутуллубутта-рынан быһаарыаха сол. Ол курдук, хаһаайысты-

баннай ыһаман 46 тыһ. солк. суумалаах 11 бо-сөлөөх гараж, биэр аҕыс-биэр уон икки квартира-лаах үлэһиттэр, эдөрор дьыалара, сага делнава наадалаах объектар үлэ-бэ иһилэриллиилэр. Кэ-ли техника ордуун ба-лаача ыһаардылар. Оной билгини 5 лесовоз-таахтар, 3 «Урал», биэр «ЗИЛ-130» автомашина-

лаахтар, 2 трелевальный трактордаахтар, 2 погруз-чиктаахтар, дьону үлэ-лиир таһар автобустаах-тар.

Үөһө ыһылаат дьыа тыһаа маһы көрдөр, тре-левкэлыыр уонна тьыбар сирдэрин ааттылар. Оттон алларар ыһылаак-ка тьитинэн тьылкыи киирбит маһы тутуу уо-нна оттуу маһа дьыа араа-

рыт тагастылар. Аны маһы таһар Н. Н. Рома-нов салаһааччылаах шо-фердар биригээдэлэрэ баар. Оной лесопункт үс бөдөрөөттөнүн үлэлиир биригээдэлээх, Үөһө ы-һылааты Н. Е. Захаров, алларангыны В. В. Слепцов салаһаллар. Итинник тэрээһин үлэ-бэһаммакка эһпнэтиһиһи үр-дэһитү. Ханнык эмэ би-

ригээдэ кэдэйи биэрин-тэ уопсай үлэбэ охсор. Ол иһин, хардарыта хаа-йсыбат туһугар, бары биэр сүбөнэн, биэр түмсүү-лээхтик үлэлииргэ кыһа-

Родукусууаны онгортон та-һаарыта. Бирдипи рабо-чай онгортон таһаарыыга 12,2 тыһ. солк. тэкснээн, ити иннинээди сыллаагар 2,2 тыһ. солк. улааттаны-рылыына. Нэһилэһиһээ туутуу уонна оттуу маһын атылаһаһытан 59 тыһ. солк. киллэрибитэ.

Иһикитин өһөнү онго-руу көрүгүн кэтгөтөр бы-лааннаахтар. Ол иһин быйыл иһин пилорама-лаах маһы кыһаарыа-сыагы үлэбэ киллэригэ

бэһиллэхтэрэ, чороно. Петя Гуляев муостан кыһан өгөрбүт улара. Коля Миронов өгөрбүт сэргэтэ, хомуна, чороно республикатаары өрдөр өгөр, буктарын көрөр быыстапкага барар буоллулар.

Е. ВАСИЛЬЕВА.

Сааһырдыбыт дэнимэн

Мугудайдаары Культура дьахтыгар үс — Хоптобо, Мугудай уонна Таатта Чөркөөгүн сельсоветтарын тэрийиллэринэн 30-тан үөһээ саастаах мал буола илэи кыччаттар көрсүһүүлэрэ ытыллына.

Файера тардыллыбыт сылаас чэй, бөйө-бөйөнү бэрт өртөн биллэнэр дьон курдук, истинг нэпсэтин бэчэр кыттыылаахтарыгар сөбүлэттэ. Көрдөөх стартарга күрэхтэһинилэр буоллулар. «Поле чудес», о. д. а. дьаһаллар ытыллылар. Олор түмүктөрүнэн 5 бастык дьара талалына. Кинилэргэ Владивосток — Хабаровский маршрутуна күүсүйдүрүтүтүтэ тугтарылына.

Машык көрсүһүү кудун тутар бүтүүтэ Хоптобоар, аны сайын күөх Таатта кытылыгар ытыллыада.

Араас нэһиллэх ыл буола илэи сааһырдыт бичаттарын көрсүһүүлэрэ туора-голоос дьаһал курдук көрүллүмүн, бу хаймахтан быһааннаах, дьонго көмөлөһөр курдук дьаһаллар ытыллыахтарынан наада — сельсоветтар председателлэрэ К. Н. Ийирнов (Мугудай), Г. Г. Кузьмина (Хоптобо), Р. Р. Вогатырев (Чөркөөх) итиник санаалаахтар.

Ж. ВАСИЛЬЕВА.

«Үрүн Уолан» конкурс

Болтоно орто оскуолатыгар Советскай Армия күнүгэр «Үрүн Уолан-91» конкурс аан бастаан ытыллына. Маана бэһис кылаастан онус кылааска дьэри 10 уол күрэхтэстэ.

Конкурса кыттар уолаттары Иортууна Игнателена тойук туойан ээрдэлээтэ. Аал уоту төрөппүт В. Жирков алдан аһатта. Ол кэнниттэн кыргыттар уолаттары уохтаах кымыһынан күндүлээтилэр.

Ити кэнниттэн алта түһүмэтин уустубат уоһу, эдэр эрчим, үтүө санааны, эйдэс жайтыны, кэрэ көпсөни, ииндир дьонуру, чуор ырыаны, нохтоох коһу, кыһымыга дуулуру көрдөрөр күрэхтэһин садаланар.

Алтыс кылаас үөрэнээччигэ Алеша Тимофеев Нарын Уолан, онус кылаас үөрэнээччигэ Тима Новгородов Сээркээн Сээр, бэһис кылаас үөрэнээччигэ Саша Платонов Талба Талаан, онус кылаас үөрэнээччигэ Коля Миронов Уран Уолан, онус кылаас үөрэнээччигэ Петя Гуляев Айыы Сээр, тохус кылаас үөрэнээччигэ Яша Кривошапкин Элик Туйгун аттарын ылары ситистилэр. Самай үрүкү Урүн Уолан ааты ахсыс кылаас үөрэнээччигэ Дима Слепцов ылла. Күрэхтэспит уолаттарбыт бары да уран тарбахтаах уустар эбит. Ол курдук, Тима Новгородов өгөрбүт кымыһаах саха быһада.

Дьэ, бу көмө

Ааспыт нэдиэлэвэ оройоннаары культурнай сыһынаар минигэ благотворительнай концерт буолла. Маана кыттыны Саха ССР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, мелодист Аркадий Алексеев ылла. Кинини сэргэ Якутскайга ытыллыбыт «Ыраа-90» конкурс лауреата, музыкальнай пародист Александр Бурнашев, «Туймаада» дьахталлар вокальнай ансамблара кытына.

Концерттан кинибит үп национальнай культурабыт уонна искусствобит сайдытытын фондугар баарлар. Бу 70017 нүөмэрдээх счека үбү

бирдинилээн тэриэтэлэр, совхозтар эмис ыллардилэр. Ол иһигэр Субуруускай аатынан совхоз 5000 солк., оройоннаары типография курдук адыһах үлэһиттээх коллектив 500 солк. үбүнүн көмөлөстүлэр.

Благотворительнай концерт иһэ барыта 52000 тахса солк. үп хомулуна. Бу үп культура тэриэтэлэрин сагардыт, тутуу курдук дьонуннаах сорукарга туһанылына. Ким баалаах 70017 нүөмэрдээх счека үбү хайан бабарар кинилэриң сөл.

«СО» көрр.

Япония Кагава префектуратыгар ытыллыбыт тыһыны үүнэрэгэ күрэхтэһин чемпионунан 42 саастаах фермер Снодэн Сираи буолла. Кини ааспыт сыллаагы сайын бэйэтэни оһурутугар 199,2 килограмм ыйааһынаах тыһыны үүнэрэгэ дьону барытын сөхтөрдө. Бу куоталаһымыга Япония 18 префектуратыттан 183 кини кэлэн кыттымы ылда. Сийонига: чемпион бэйэтэ «рекорду» кытта. Киодо — ССТА фотота.

Спорт

Тымны полюугар айан

Олунньу 26 күнүгэр спорт маастара Павел Кенжиков салайааччылаах арыс кинилээх «Тымны полюна» дьон экспедиция Чурапчынан кэлэн вело-спидвейн Ойөөкөһүгө ааста. Кинилэр олунньу 2 күнүгэр Тымдэттан туркумуттар, аны 16 кунугунан тымны полюугар тийэр сорукаахтар.

Экспедиция састааба интернациональ: Эстония, Тува, Марш, о. д. а. республикалар представительлэрэ бааллар.

Чурапчыга кинилэри ДОСААФ оройуонун үлэһиттэри итиник, истиник көрүстүлэр.

М. НИКОЛАЕВА.

«Адам уонна мин»

Советскай Армия күнүгэр оройуон кинини спорду талтааччыларыгар дуобанна «Адам уонна мин»

дьон күрэхтэһин онус хатыһылаахтык ытыллына. Барыта 12 хамаанда кытына. Кытааччылар ортолоругар 2 ССРС спордуун маастарыгар кандидат уонна сэттэ бастаагы разрядтаах оонньооччулар бааллар.

Уһун сыраалаах күрэхтэһин кэнниттэн Василий Григорьевич Федоров уолунуун Романын 16 очкуну хомуланнар бастаагы миэстэвэ таһыстылар. Михаил Михайлович Филатов оҕото Васильын 13,5 очкуну сурунааннар иккис миэстэни ыллылар. 12 очкунаннар Владимир Гаврил Иванович тымныны Анялыны үһүс миэстэлэнилэр. Олор ортолоругар бириэс эрэ таһыһыан Серезжа Новгородов ээллээхтик бастаата. Үһүс кылаас үөрэнээччигэ Сардаана Борисова сорох уолаттары кыһыталаһып итиник дьарыһын күүһүртэһин иккислээх оонньооччу буолуодун көрдөрдө.

Күрэхтэһингэ нэһиллэһин олох-дьаһах өгөтүнүн хаачыһаар комбинат (директор С. Р. Евграфова) спонсорунан буолла.

П. БАРАХСАНОВ.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Куду кыһыһытын, эдэһийбитин, балтыһытын ГУЛЯЕВА Мария Николаевна ССРС Художниктарын союзун кээнэһингэр иһирбингэ итиник истиник ээрдэлиибит. Эһиэхэ багарыбыт кылааннах доруобууаны, айар үлэһит ситиһинилэри, дьолу-соргуну.

Гуляевтар, Степановтар, Торговкиннар, Сивцевтар, Васильевтар.

х х х

Кылааннах нэһиллээх олорор кун-күбэй иһэбитин, амаарах эбэбитин ПОНОМАРЕВА Прасковья Алексеевны 60 сааһын туолар юбилейынан уонна Аан дойду дьахталларын бырааһынньыгынан икк сүрөхтөн долгуһа сүгүрүһүн ээрдэлиибит. 14 оҕону атахтарыгар туруоран үтүөкэниээх үлэһит дьон өгөрбүкүн, 25 сөннэргин иһэһин тапталынан бөһөйдөһүн, барыбыт иһигэр күүс-көмө, сүбэ-ама буоларгыны истиник ахтабыт. Мэлдьи үөрүү-нөтүү арыһтаах, олох уоһугар сырыт, кырдыары биллиһимэ, дьоллоох-соргулаах буол.

Оҕолорун, кийинтэриң, күтүөттэриң, сөннэргин.

х х х

Куду бырааһытын, убайытын ПОПОВ Илья Ильичи 55 сааһын туолар юбилейынан итиник истиник ээрдэлиибит. Багарыбыт эһиэхэ-эбэһи доруобууаны, иһини үлэһит ситиһинилэри, оловор дьолу.

Саҕаһа Мария, быраата Володя, балыһа Александра, Фека, күтүөтэ Николай.

Бэркэ туһуннулар

Хотугу Казахстан Усть-Каменогорскай куоратыгар кенгул тустууга «Эрэл-91» дьон Бүтүн Союзтааһы турнар ытыллына. Онно Казахстан бары уобаластарыттан, Бурятияттан, Узбекистантан, Новосибирскайта, о. д. а. сирдэртэн барыта 400 эдэр бөрөбү түмэр 34 хамаанда күрэхтэһинлэр.

Бийиги оройуонтан оро спорттивнай оскуолатын Чурапчытааһы филталын тренэрэ спорт маастара С. П. Макаров салайааччылаах 5 оҕо баран туһуннулар. Кинилэртэн түөрттэрэ биринэстээх миэстэлэртэ тигистилэр: 51 кг ыйааһыныга Чурапчы орто оскуолатын үөрэнээччигэ Коля Захаров чемпионна, интернат-оскуола иһиллээччигэ Проня Слепцов иккис миэстэлэһин, 37 кг интернат-оскуола үөрэнээччигэ Сергей Верхотуров үһүс, Селна Собанин төрдүс буоллулар.

«СО» көрр.

ЧУРАПЧЫ КҮӨХ ЭКРАНИГА КӨРДӨРӨР

Кудун тутар 5 күнэ 22 ч. 25 мүн. — уус тарбахтаахтар: Р. М. Пинигини кытта көрсүһүү.

23 ч. 00 мүн. — «Женский кетч» документальнай фильм.

Кудун тутар 6 күнэ 22 ч. 30 мүн. — остуол тенниһигэр В. Захаров бириниһигэр оройуон аһаас турнира.

23 ч. 30 мүн. — «Адам уонна мин» дуобанна күрэхтэһинтэн репортаж. 23 ч. 40 мүн. — «Терминус» уус-уран фильм.

Кудун тутар 7 күнэ 22 ч. 45 мүн. — Социалистическай Үлэ Геройи В. М. Кладина — Чурапчыга.

23 ч. 15 мүн. — «Мертвый штиль» уус-уран фильм.

Кудун тутар 9—10 күнүгэр оройуон сааһымакка түргэн оонньоуга швейцарскай системин аһаас чемпионна ытыллар. Ким кыттыан баалаах кудун тутар 9 күнүгэр сарсыарда 9 часка спортзалга мустарыт. Сааһымат федерацията.

Куду оҕобут, эдэһийбит, балтымы

ПОПОВА Анастасия Романовна

Эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүн бары аймактарытыгар, дьүөгөлөргө, билэр дьонугар иһитинэрэбит. Иһэтэ, аҕата, быраата, кийинтэ, сөн-балта, сизн-бырааттара, аймактара.

Оройуоннаары кини аптека коллектива биргэ үлэһит дьүөгөһү фармацевт

ПОПОВА Анастасия Романовна

Эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүн төрөппүттэриңер, бары чутас дьонугар дьини кутурданын тириэрдибит.

«СТРУЯНЫ» ХАННА ТУТАБЫТ?

Билгини үлэһини турар «Струя-100» тутуллубута уонча сыл буолла. Ити өгөрбөтинэн саҕа «Струя-400» тутулдуохтаах. Кини элэктрическай ыраастыһырааһынан кырата 15 сыл курдук үлэһитэ уонна уруккутааһар территорията иһэн буолуода. Ону интернат-оскуола төмтөрүтүгэр күөл үрдүгэр тутарга бырайыактыһыларын өйдөөбүлүн. Кини миэстэвэ ДЭС аттыгар күөл атаһын соһуруу ортугар, суолтан баттах иһин тумустан бирдэстэригэр буолуохтаах ээ. Итилэртэн ардаһытыгар күөл

аниһаады уу булуллубута. Саҕа «струя» күнүсэ 400 куб. м ууну ыраас, тымр кыахтаах. Онтон түөртүн үһүн оройуон кинини ыһаада, ону водовоһунан таһаардааха 70—80 массына буолуода. Оттон интернат-оскуола уонна Мурун Тымнынай олохтохторо 20—30 водовоһунан сөл буолаллар.

Саҕа «струяны» ДЭС таһыгар туттааха водовоһунан уу кутуллар гранивидаах бетоннамыт уулаус-садарынан сылдыма этилэр. ууну таһар сирдэро да балачка кыһаахтаах. Аны интернат-оскуола

уонна Мурун Тымнынай олохтоохторо күнүсэ 140—160 массына буоруһун көмүлүүллэрэ сүөх буолар. Интернат-оскуола төмтөрө көстүүтэ үчүгэһин бир иһэн туттар элэстөбүт буолар. Оно промисловеннай объект иһирэп иһылыһыта буортулуон эрэ сөл. Кээнэһини интернат-оскуола территориятыгар элэһиниһин иһэркэтер тутуулар ытыллыларга керүүлэр. Аны күөлбүтүгэр Таатта уута иһирдэһин саамай ырааһа ити атааха буолара саарбара сүөх.

П. АРЖАКОВ.

Хаймаат аһыһымы нүөмэрэ 6. дь. кудун тутар 8 күнүгэр, бэһинсэвэ, таһыһада.

Оскуолада биргэ үөрэммин таһаарыһыт, дьүөгөһүт
ПОПОВА Анастасия Романовна
Эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүн чутас дьонугар дьини кутурданын тириэрдибит. Таһаарыһа, дьүөгөлэрэ.

Хатылы сельсоветын президиуми Субуруускай аатынан совхоз кылааһынай инженерэ Семён Романович Поповна эдэһийтэ

ПОПОВА Анастасия Романовна өлбүтүн дьини кутурданын тириэрдибит.

Тубольница коллектива фармацевт
ПОПОВА Анастасия Романовна
Эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүн төрөппүттэриңер, бары чутас дьонугар дьини кутурданын тириэрдибит.

Редактор П. И. ПОПОВ.
НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 16 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-333, отделы—21-265, община—21-305.

Учредитель газеты «Сага олох» — Чурапчинский районный Совет народных депутатов.
Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объем—1 усл. печ. лист. Тираж—4130.